

Kristiansand
kommune

KONTROLLUTVALGETS ÅRSMELDING

20

VETAKS

VESTFOLD, TELEMARKE OG AGDER
KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

INNHold / KONTROLLUTVALGETS ÅRSMELDING / **2020**

I	Innledning	03
2	Rammer for kontrollutvalget	04
3	Økonomi	06
4	Sammensetning av kontrollutvalget	08
5	Kompetanse og opplæring	10
6	Sekretariat	12
7	Revisjon	13
8	Kontrollutvalgets arbeid – møter og saker	14
8.1	Regnskapsrevisjon	16
8.2	Forenklet etterlevelseskontroll	18
8.3	Forvaltningsrevisjon	20
8.4	Eierskapskontroll	24
8.5	Øvrige saker	26
9	Konklusjon og avsluttende kommentar	28

I. Innledning

Kontrollutvalget skal årlig rapportere om aktiviteten og resultatet av sitt arbeid til bystyret.

I den anledning avgir kontrollutvalget en samlet årsmelding for utvalget sitt arbeid.

Årsmeldingen skal gi et bilde av utvalgets formelle rolle, instruks, forholdet til revisjonen og sekretariatet, og de viktigste saker som er behandlet gjennom året. Årsmeldingen bør ses i sammenheng med vedtatte planer.

2. Rammer for kontrollutvalget

Bystyret har det overordnede kontrollansvaret for den kommunale virksomheten. Kontrollutvalget skal føre løpende kontroll med kommunens virksomhet på bystyrets vegne.

Ansvaret til kontrollutvalget følger av kommuneloven §23-2 første ledd: «Kontrollutvalget skal påse at

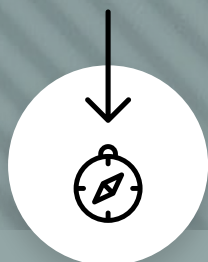
- a. kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b. det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c. det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d. det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e. vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp»

Utover dette kan kontrollutvalget ta opp ethvert spørsmål ved kommunens virksomhet som er knyttet til utvalgets ansvarsområde. Det er kun lowerket, bystyret og utvalget selv som kan pålegge kontrollutvalget oppgaver og saker, eller begrense hvilke saker utvalget kan behandle.

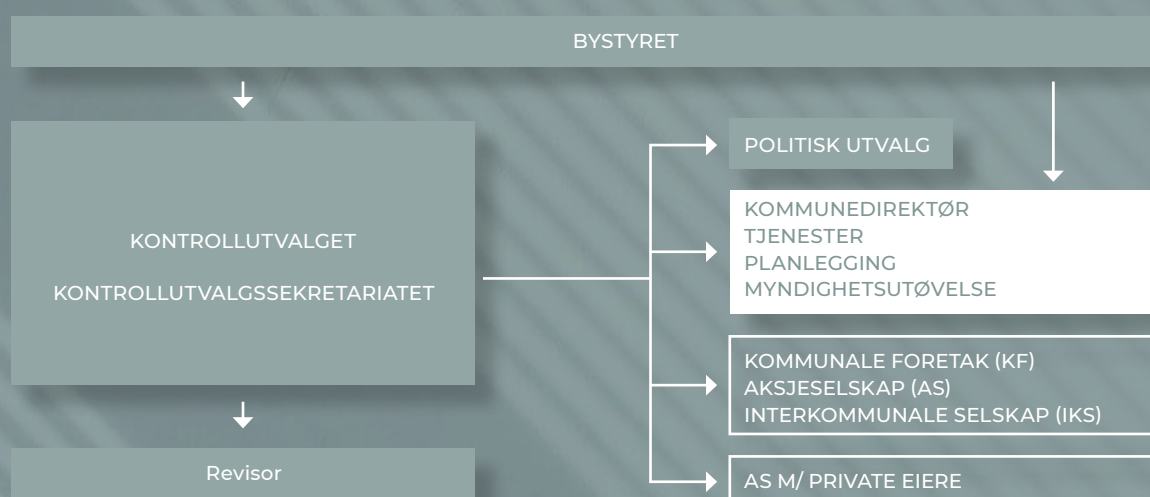
Kontrollutvalget har omfattende innsynsrett. Blant annet kan utvalget uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.

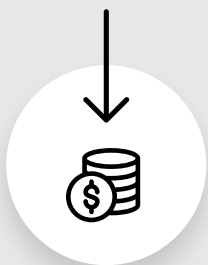
Utvalgets leder har møte- og talerett i bystyret når utvalgets saker behandles. Utvalgets leder kan la et av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen.

Kontrollutvalget har ikke adgang til å føre kontroll med bystyret eller overprøver politiske prioriteringer eller den politiske hensiktsmessigheten av et vedtak. Kontrollutvalget kan likevel uttale seg hvis bystyret eller annet folkevalgt organ er i ferd med å treffe eller har truffet et ulovlig vedtak.

Aktørene i egenkontrollen er bystyret, kontrollutvalget sammen med sekretariatet, kommunedirektøren og revisor. En god egenkontroll krever samspill mellom disse. For at dette samspillet skal fungere, er det nødvendig at aktørene kjenner både sin egen og hverandres roller.

3. Økonomi

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget bedt
bystyret om økonomiske rammer som muliggjør den nødvendige
aktiviteten for å oppfylle kontrollutvalgets mandat.

Kontrollutvalget er i henhold til forskrift om kontrollutvalg og
revisjon pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontrollarbeidet
i kommunen.

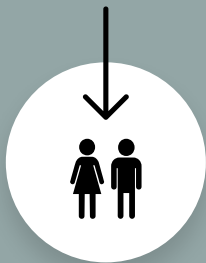
Regnskapstallene for den samlede kontrollvirksomheten i kommunen fremkommer av
kommunens samlede årsregnskap. På neste side følger budsjett- og regnskapstall for 2020.

TEKST	BUDSJETT 2020	REGNSKAP 2020
Godtgjørelse folkevalgte (Frikjøp)	547 000	653 310
Arbeids- og møtegodtgjøring til vara	14 000	67 520
Tapt arbeidsfortjeneste folkevalgte	38 000	-
Arbeidsgiveravgift	65 000	101 795
Pensjonsinnskudd KKP	10 000	1 110
Trekkpliktig bilgodtgjørelse	1 000	62
Annonser, kunngjøringer m.m.	8 000	-
Bevertning, møtemat	35 000	10 303
Kurs, fagmøter, opplæring	70 000	33 466
Reise- og transportutgifter	70 000	2 282
Tidsskrifter, aviser og liknende	3 000	2 975
Annet forbruksmateriell og tjenester	10 000	-
Velferdstiltak	-	6 628
Innkjøp av IT-utstyr	-	29 680
Kjøp av ekstra tjenester	100 000	-
KONTROLLUTVALGETS DRIFTSUTGIFTER	971 000	909 131
Sekretariat - Tilskudd	849 000	833 080
Revisjon - Kjøp av ekstra tjenester	-	189 250
Revisjon - Tilskudd	7 314 000	7 226 200
Revisjon - forberedelser, møtedeltakelse mv.	325 000	325 000
Revisjon - Eierskapskontroll	980 000	980 000
Revisjon - Forenklet etterlevelseskontroll (Ny)	-	-
Revisjon - Særattestasjoner (Ny)	-	-
SUM KJØP AV TJENESTER FRA IKS	9 468 000	9 553 530
SUM BUDSJETT/REGNSKAP	10 439 000	10 462 661

Regnskapstallene for 2020 (ikke revidert), viser et merforbruk samlet sett i forhold til budsjett på kr. 23 661.

Merforbruket knytter seg i all hovedsak til postene som hører inn under "Kontrollutvalgets driftsutgifter". Avviket knytter seg i hovedsak til "Godtgjørelse til folkevalgte" og kan forklares med at noe godtgjørelse fra høsten 2019 er blitt etterbetalt først i 2020.

Kontrollutvalget har ikke fattet særskilt vedtak om å benytte posten "Kjøp av ekstratjenester". Men her har revisjonen fakturert henholdsvis kr. 89 250 vedr. faktura fra KS vedr. fullmaktskjema og kr. 100 000 vedr. særattestasjoner, bistand og forenklet etterlevelseskontroll.

4. Sammensetning av kontrollutvalget

Krav til uavhengighet og nøytralitet i kontrollutvalgets arbeid fører til at utvalgsmedlemmene ikke kan ha verv som kan komme i konflikt med arbeidet i kontrollutvalget. Av den grunn er det strenge krav til valgbarheten av kontrollutvalgsmedlemmene jfr. kommuneloven § 23-1 tredje ledd.

Valg av kontrollutvalget skal skje på det konstituerende møtet før valg av andre utvalg og nemnder. Utvalget skal ha minst fem medlemmer og minst en av disse skal velges blant **bystyrets** medlemmer. Utvalgets leder kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Bystyret kan foreta nyvalg av kontrollutvalgets medlemmer i valgperioden, men da må hele utvalget velges på nytt.

FASTE MEDLEMMER

Leder	Pål Harv (H)
Nestleder	Birte Simonsen (MDG)
Medlem	Terje Imeland (KrF)
Medlem	May Erna Karlsen (SV)
Medlem	Terje Næss (AP)
Medlem	Bjørn Nilsen (PP)
Medlem	Cay Birger Nordhaug (AP)

VARAMEDLEMMER

VARA FOR HØYRE:

Vara nr. 1	Oscar Logne (H)
Vara nr. 2	Lisbeth Andersen (H)
Vara nr. 3	Astrid Bekkenes (H)

VARA FOR MDG, SV OG TVP:

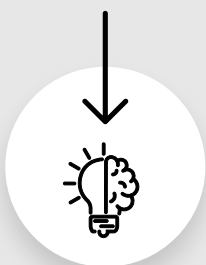
Vara nr. 1	Ingrid Wisløff Jæger (AP)
Vara nr. 2	Alf Holmelid (SV)
Vara nr. 3	Andre Tofteland (TVP)
Vara nr. 4	Leif Andreas Lyngø (AP)
Vara nr. 5	Stina Torjesen (AP)

VARA FOR KRF:

Vara nr. 1	Margareth Dyrholm (KRF)
Vara nr. 2	Inge Johan Jenssen (KRF)
Vara nr. 3	Brit Løvgren (KRF)

VARA FOR PP:

Vara nr. 1	Björg Halkinrud (PP)
Vara nr. 2	Tor Aanen Kristensen (PP)

5. Kompetanse og opplæring

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk er nødvendig for å utføre de oppgaver som fremgår av lov og forskrift.

Slik opplæring og kursvirksomhet kan skje lokalt (høst og vårkonferanse i regi av VETAKS) eller gjennom sentrale tilbud. Kontrollutvalget inviteres årlig til landskonferansen for kontrollutvalg i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og Forum for kontroll og tilsyn (FKT) sin fagkonferanse. Dette er viktige samlinger for å tilføre kontrollutvalgets medlemmer ny kunnskap, og det er en arena der kontrollutvalgsmedlemmer fra hele landet møtes og drøfter saker og arbeidsmetoder. Det blir videre gitt opplæring i ulike temaer i kontrollutvalgets møter fra sekretariatet, revisjonen og administrasjonen.

Fire av kontrollutvalgets medlemmer deltok på NKRF sin Kontrollutvalgskonferanse på Gardermoen 29.-30. januar 2020.

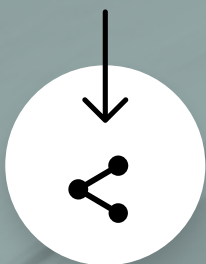
Hovedtemaene på konferansen var:

- Politikerhets
- Rent drikkevann – hva gikk galt?
- Bærekraft i et revisjonsperspektiv
- Personvern i kommunene
- Bompengeselskapene

Årets vårkonferanse ble dessverre avlyst på grunn av korona-situasjonen. Men Hele utvalget deltok på VETAKS sin høstkonferanse 11. november 2020. På grunn av korona-situasjonen ble konferansen gjennomført digitalt. Temaet for årets høstkonferanse var: «Noen ganger går det galt» med Boligbygg saken som eksempel.

Kontrollutvalget representerer en bredde i kompetanse og erfaringsbakgrunn. Stadig økende krav fra omgivelsene til det faglige nivået og mangfoldet i utfordringene for kommunen, medfører at utvalget fortsatt har behov for å utvikle sin kompetanse. Kontrollutvalget ønsker derfor å opprettholde kurs- og konferanseaktiviteten i det kommende året.

6. Sekretariat

Kontrollutvalgssekretariatet er støttespiller for kontrollutvalget og er viktig for et godt og effektivt kontrollarbeid i utvalget. Sekretariatet skal etter koml. § 23-7, 2. ledd påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet bistår videre kontrollutvalget med blant annet oppgaver knyttet til administrasjon, rådgivning og koordinering. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom kontrollutvalget, revisjonen og administrasjon, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

Kommunen er medeier i, og kontrollutvalget får sekretariatsbistand fra Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS (VETAKS). Kommunen er medeier i VETAKS, og kostnadene for sekretariats tjenestene fordeles etter egen fordelingsnøkkel.

Med oppdrag for 34 kommuner og 2 fylkeskommuner i Agder og Vestfold og Telemark er VETAKS landets største kontrollutvalgssekretariat. Sekretariatet har 10 årsverk og fast sekretær for kommunen er nestleder Alexander Etsy Jensen. Daglig leder er Line Bosnes Hegna.

Sekretariatet er uavhengig av kommunens administrasjon og den eller de som utfører revisjon for kommunen. Det er strenge begrensninger til hvem som kan være ansatt i sekretariatet. Den som utfører sekretariatsoppgaver for kontrollutvalget, er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir.

Sekretariatets hjemmeside er www.vetaks.no. Her finnes ytterligere informasjon om kontrollutvalget og sekretariatet.

7. Revisjon

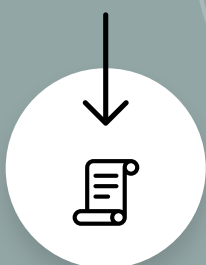
Kommunen er medeier i, og har avtale om levering av revisjonstjenester med Agder Kommunerevisjon IKS. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forenklet etterlevelsesk kontroll, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for kommunen. I tillegg kan revisor gjennomføre andre oppdrag etter avtale.

Selskapet leverer revisjonstjenester til syv kommuner og en fylkeskommune. Kostnadene til revisjon er basert på en avtale mellom kommunen og selskapet, og inneholder de revisjonstjenester som kommunen etter avtalen får levert. Det er også mulig å bestille ytterligere prosjekter og oppdrag fra revisjonen.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er ass. revisjonsdirektør Monica H. Smith-Tønnessen, og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er revisjonsdirektør Tor Ole Holbek.

Kontrollutvalget har et ansvar for å påse at det gjennomføres revisjon av kommunen og at den gjennomføres i tråd med gjeldende standarder og regelverk. Dette gjøres blant annet ved at revisor hvert år legger frem egenvurdering av uavhengighet, overordnet revisjonsplan/ revisjonsstrategi og orienterer i hvert møte om det pågående revisjonsarbeidet basert på revisjonsstrategien.

Revisjonens hjemmeside er www.agderkomrev.no. Her finnes blant annet revisjonens rapporter.

8. Kontrollutvalgets arbeid – møter og saker

Koronapandemien traff kommune Norge med full styrke i mars. Året 2020 ble preget av koronapandemien som endret arbeidssituasjonen for både ansatte i sekretariatet og revisjonen, og kontrollutvalgets medlemmer. Myndighetenes tiltak førte til at kontrollutvalget har avholdt flere digitale møter gjennom hele 2020. Koronapandemien har utover det hatt liten påvirkning for kontrollutvalgets arbeid, og kontrollutvalgets aktivitet har stort sett vært lik foregående år.

Kontrollutvalget har i 2020 avholdt 9 møter og behandlet 77 saker. Til sammenligning ble det i 2019 gjennomført 9 ordinære møter og 2 fellesmøter med de andre kommunene i K3. Det «gamle» Kontrollutvalget behandlet 75 saker og det «nye» kontrollutvalget behandlet 10 saker.

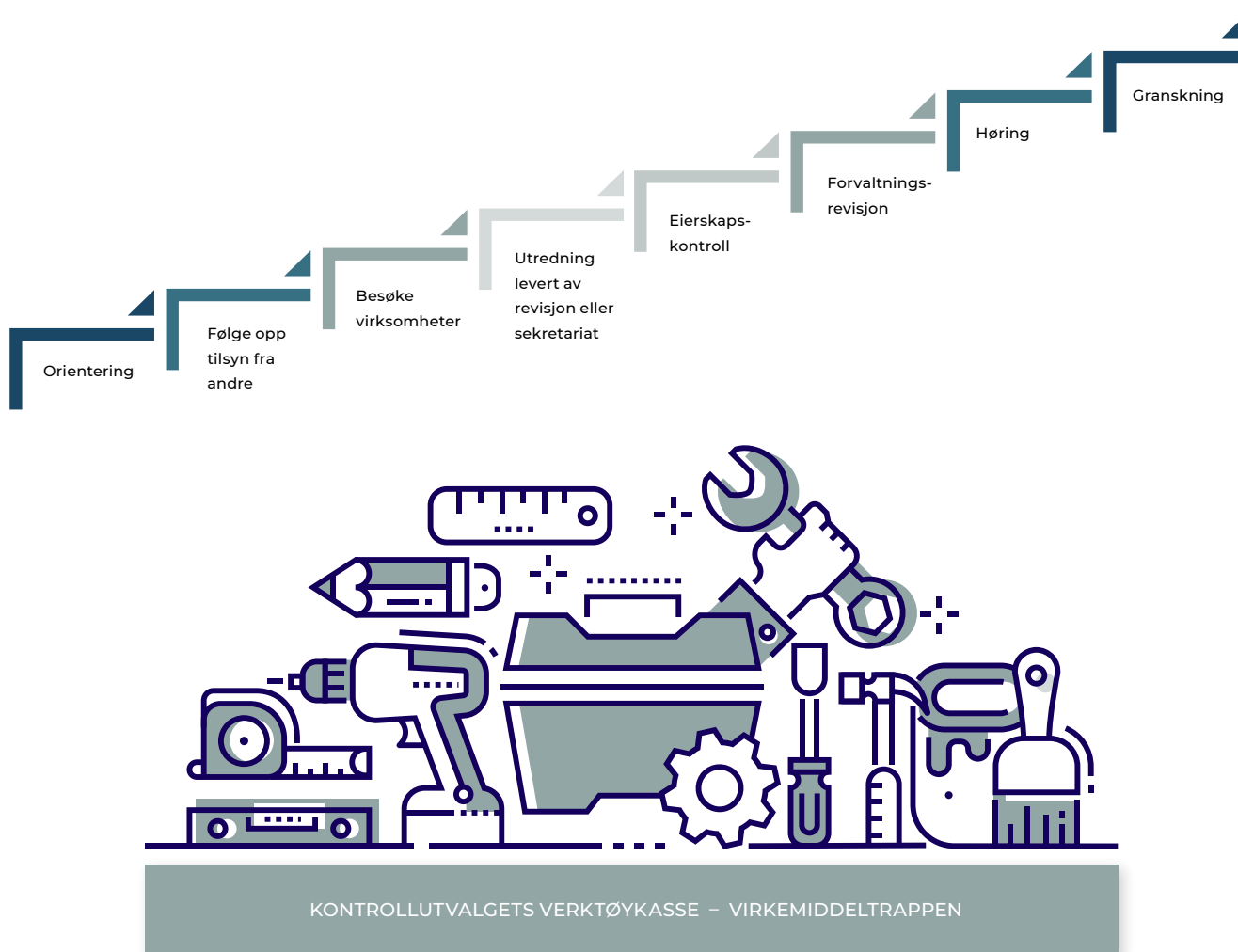
Kontrollutvalgets møter er åpne for publikum med unntak av de tilfeller hvor det etter lov og forskrift er pålagt å lukke møtet. Saksdokumentene og protokollene publiseres fortløpende på sekretariatets hjemmeside: [Møtedokumenter - Utvalg - Kristiansand kontrollutvalg \(360online.com\)](https://360online.com).

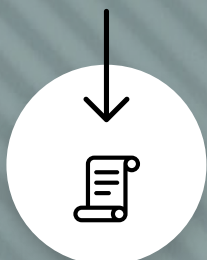
Administrasjonen har ved flere anledninger blitt invitert til kontrollutvalget for å orientere om forskjellige virksomhetsområder i kommunen. Kontrollutvalget ønsker å være synlig og ha god kontakt med kommunens ledelse. Kommunedirektøren og representanter for kommunedirektøren har deltatt på flere av utvalgets møter, noe kontrollutvalget oppfatter som en styrke i sitt arbeid.

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold utvalget er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalget kan etter anmodning fra bystyret, etter innspill fra innbyggere eller på eget initiativ ta opp forhold ved kommunens virksomhet, som kan knyttes til utvalgets kontrollarbeid. Kontrollutvalget er også opptatt av hvordan kommunen følger opp rapporter fra statlige tilsyn.

Kontrollutvalget har flere ulike verktøy for å gjennomføre sitt arbeid, noe modellen under viser.

8.1 Regnskapsrevisjon

Revisjon av årsregnskapet er en sentral del av kommunens egenkontroll. Revisor skal gi trygghet for at en kan stole på informasjonen kommunen gir om sin økonomi.

Revisor er en uavhengig og objektiv tredjepart. Formålet med regnskapsrevisjon i kommuner og fylkeskommuner er å gjøre revisor i stand til å avgjøre en uttalelse om hvorvidt kommunens/ fylkeskommunens årsregnskap i det alt vesentlige er avlagt i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk. Revisor skal videre gjennom sine kontroller avdekke og forebygge feil og mangler i den økonomiske rapporteringen. Revisor vil i tillegg veilede kommunen for å bidra til å forebygge og avdekke feil og misligheter.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen blir revidert på en betryggende måte. Utvalget er derfor avhengig av at revisor gir tilstrekkelig rapportering om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalget og revisor har en god dialog og god forståelse av sine oppgaver, er viktige forutsetninger for å være trygg på at revisjonsarbeidet blir forsvarlig utført.

I forbindelse med ny kommunelov er oppgavene til revisor knyttet til regnskapsrevisjon noe utvidet. Revisor skal fra og med 2020 etter kommuneloven § 24-5 «se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.

Nytt for regnskapsrevisor er altså kravet til se på avvik fra budsjett-premisser og rapportere på dette som en del av revisjonsberetningen. Som følge av ny kommunelov er det i § 14-6 også innført krav om at kommunen utarbeidet et «samlet regnskap for kommunen», eller såkalt konsolidert årsregnskap som beskrevet i kommunal regnskapsstandard nr. 14 . (først gjeldende for årsmelding 2021)

Overordnet revisjonsstrategi for regnskapsrevisjon

Formålet med den overordnede revisjonsstrategien for regnskapsrevisjon er å informere kontrollutvalget på et overordnet nivå om den revisjonsstrategi revisor har lagt for regnskapsåret 2020.

I henhold til god revisjonsskikk er planen for revisjonen dynamisk for å ta hensyn til eventuelle endringer. Denne saken behandlet utvalget i møte 27.08.20 sak 41/20.

Uttalelse til kommunens årsregnskap

Kontrollutvalget har i møte 07.05.20 behandlet fem årsregnskap og avgitt følgende uttalelser:

- Årsregnskap 2019 for Kristiansand Boligselskap KF
- Årsregnskap 2019 for Kristiansand Havn KF
- Årsregnskap og årsrapport 2019 Songdalen kommune
- Årsregnskap og årsrapport 2019 Søgne kommune
- Årsregnskap og årsberetning 2019 Kristiansand kommune

Sammen med årsregnskapet forelå årsberetningen fra kommunedirektøren. Agder Kommunerevisjon IKS har avlagt revisjonsberetning for regnskapsåret 2019.

Under følger kun kontrollutvalgets uttalelsen til årsregnskap og årsberetning 2019 Kristiansand kommune ("gamle" Kristiansand):

Kontrollutvalget har behandlet Kristiansand kommunes årsregnskap for 2019. Sammen med årsregnskapet forelå årsberetningen fra rådmannen. Agder Kommunerevisjon IKS har avlagt revisjonsberetning for regnskapsåret 2019.

Kristiansand kommunes årsregnskap viser kr. 5.198.039.661 til fordeling drift og et regnskapsmessig mer-/mindreforbruk på kr. 0. Investeringsregnskapet viser et resultat i balanse.

Kontrollutvalget mener at presentasjonen av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter tilfredsstiller brukernes informasjonsbehov og gir et riktig inntrykk av de forhold som årsberetningen til rådmannen omhandler.

Kontrollutvalget har ingen bemerkninger til årsregnskapet for Kristiansand kommune for 2019 og slutter seg til revisors beretning av 14.04.2020.

Uttalelsen sendes bystyret med kopi til formannskapet.

Økonomiske uregelmessigheter og misligheter

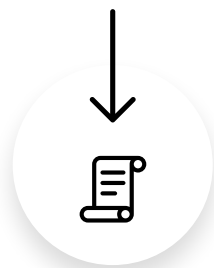
Det går frem av KommuneLOVEN § 24-7e at revisor skal gi skriftlige meldinger om enhver mislighet. Videre går det frem at dersom revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal han eller hun straks melde fra om det etter første ledd bokstav e. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende et nytt brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Det ble i 2020 av revisor rapportert inn tre foreløpige innberetninger og en endelig innberetning i mislighetssaker. Det ble i den forbindelse sendt følgende nummererte brev:

- Nummerert brev nr. 1/20 – Foreløpig innberetning mislighetssak helse og mestring
- Nummerert brev nr. 2/20 – Endelig innberetning mislighetssak helse og mestring
- Nummerert brev nr. 3/20 – foreløpig innberetning mislighetssak by- og stedsutvikling
- Nummerert brev nr. 4/20 – foreløpig innberetning Mislighetssak helse og mestring

Det er omtrent på samme nivå som i 2019 med tre saker som ble behandlet i "gamle" Kristiansand.

Fra 2018 utarbeider sekretariatet årlig en oversikt over mislighetssakene som etter behandling i kontrollutvalget sendes organisasjonsutvalget til orientering.

8.2 Forenklet etterlevelseskontroll

Det går frem av kommuneloven at revisor er pålagt å gjennomføre forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Kontrollen skal være basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, og skal gjennomføres med moderat sikkerhet. Kontrollutvalget blir orientert om risiko- og vesentlighetsvurderingen og resultatet av kontrollen.

I kommuneloven § 24-9 er regnskapsrevisor gitt i oppgave å gjennomføre en forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen:

"Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen"

Loven forutsetter at kontrollen gjennomføres med begrensede ressurser og resultatet er basert på en moderat sikkerhet. Kontrollen skal utføres i tråd med revisjonsstandarden RSK301.

Forenklet etterlevelseskontroll erstatter ikke den ordinære regnskapsrevisjon eller forvaltningsrevisjonen, men kan sees på som et supplement. For kontrollutvalgets del er ansvaret begrenset til å påse at det gjennomføres, og holde seg orientert om risiko- og vesentlighetsvurderingen, samt resultatene fra kontrollen. Resultatene fra en forenklet etterlevelseskontroll kan også benyttes som et grunnlag for å vurdere potensielle forvaltningsrevisjoner.

Revisor har gjennomført en risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll i 2020, og den ble behandlet i møte 27.08.20 sak 42/20.

Det er kommunen som juridisk enhet som er vurderingsenhet, dette innebærer at for Kristiansand kommune inngår også Kristiansand Havn KF.

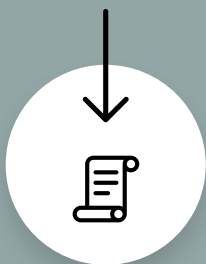
Områder hvor det foretas forenklet etterlevelseskontroll i 2020:

Det går frem av risiko- og vesentlighetsvurderingen at revisor etter en samlet vurdering har valgt ut området finansforvaltning, finansreglementets kapittel 3 «Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler» for forenklet etterlevelseskontroll.

Her vil revisjonen se på etterlevelse av forhold:

- Låneopptak i samsvar med investeringsbudsjett/refinansiering.
- Lån er opptatt i norske kroner.
- Et enkelt lån kan ikke utgjøre mer enn 10 prosent av den samlede låneporteføljen.
- Lån med forfall inntil 12 måneder frem i tid, som må refinansieres utgjør maksimalt 20 prosent av den samlede låneporteføljen.
- Rentesikring er iht. finansreglementet.

Forenklet etterlevelseskontrollen med økonomiforvaltningen vil bli gjennomført og rapportert til kontrollutvalget innen den fristen som loven har satt, 30. juni 2021. Rapportering skjer med kopi til kommunedirektøren.

8.3 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er en av de lovpålagte oppgavene til kontrollutvalget. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverk, oppnår fastsatte mål, og om ressursene forvaltes effektivt.

Av kommuneloven § 23-3 fremgår det at:

«Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planene.»

Kontrollutvalget er delaktig i valg av tema og utforming av problemstillinger basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, innenfor de rammer som er gitt av bystyret. Forvaltningsrevisjon gir kontrollutvalget muligheten til å gå i dybden i ulike saks- forhold, innen ethvert virksomhetsområde i kommunen. Det er videre mulig å gjennomføre forvaltningsrevisjoner i selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon vil derfor kunne ha høy nytteverdi, både i utvalgets kontrollvirksomhet, og i kommunens internkontroll og forbedringsarbeid.

Kristiansand kommune har i 2020 deltatt i et regionalt pilotprosjekt hvor Statsforvalteren har blitt invitert inn i gjennomføringen av risiko- og vesentlighetsvurderinger. Formålet har vært å sikre en bedre dialog og koordinering med Statsforvalteren i forhold til gjennomføring av forvaltningsrevisjoner og tilsyn. Videre har det vært fokusert på god informasjonsutveksling mellom kommunens egenkontroll og Statsforvalteren, og spesielt om risikovurderinger som ligger til grunn for forvaltningsrevisjoner og tilsyn. I tillegg har det vært et mål å styrke Statsforvalterens og andre statlige tilsynsmyndigheters kjennskap til den kommunale egenkontrollen.

Kontrollutvalget behandlet i møte 18.06.20 sak 33/20

Risiko- og vesentlighetsvurdering – plan for forvaltningsrevisjon for Kristiansand kommune for perioden 2020-2023 utarbeidet av Agder Kommunerevisjon IKS. Planen er godkjent av bystyret i møte 14.10.20 sak 158/20.

Områder som prioriteres i plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023:

Forvaltningsrevisjon

- **Helse og mestring (*Under arbeid*)**
Tema: Boligsosialt arbeid
- **Bærekraft**
Tema: Bærekraftig utvikling (overordnet)
- **Lokaldemokrati**
Tema: Saksutredning og oppfølging av politiske vedtak
- **Tillitsskapende forvaltning**
Tema: Arkiv og dokumentasjon
- **Organisasjon**
Tema: IKT-infrastruktur
- **Økonomi**
Tema: Gjeldsnivået i kommunen
- **Oppvekst**
Tema: Barneverntjenesten
- **By- og stedsutvikling**
Tema: Eiendomsforvaltning

Forvaltningsrevisjonsrapport - Vedvarende lavinntekt i barnefamilier

Det overordnede formålet med dette forvaltningsrevisjonsprosjektet har vært å gjennomgå Kristiansand kommunes arbeid med barnefattigdom.

Revisjonen har forsøkt å besvare følgende problemstillinger:

- Hva er status når det gjelder barnefattigdom i Kristiansand kommune?
- Hva er status når det gjelder mål og tiltak i handlingsprogram for 2019-2022?
- I hvilken grad er Kristiansand kommunes arbeid med barnefattigdom innrettet på en hensiktsmessig måte?

Revisjonen gav følgende anbefalinger:

- Kristiansand kommune bør lage en plan for arbeidet med barnefattigdom hvor hovedmålet med arbeidet defineres og tiltak prioriteres eller samles og kategoriseres.
- Kristiansand kommune bør sikre at kommunen har tilgang til oppdatert statistikk med relevans for barnefattigdom-problematikk. Statistikken bør vise utviklingen for kommunens levekårszoner der hvor slik statistikk er tilgjengelig.
- Kristiansand kommune bør vurdere å opprette forum fast forum hvor kommunen og frivillige organisasjoner kan utveksle tanker og erfaringer og bedre koordinere den frivillige innsatsen i kommunen.
- Kristiansand kommune bør jobbe videre med kunnskaps- og kompetanseutvikling i organisasjonen om de kumulative levekårsulempene som er forbundet med at barn lever i lavinntektsfamilier

Kontrollutvalget har senere fulgt opp rapporten ved å få en orientering for de tiltak som er satt i gang for å følge opp vedtaket og rapportens anbefalinger. Saken er fortsatt under oppfølging.

Prosjektplan for forvaltningsrevisjon - Boligsosialt arbeid i Kristiansand

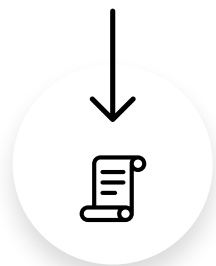
Kontrollutvalget godkjente i møte 17.09.20 sak 49/20 prosjektplan for forvaltningsrevisjon - Boligsosialt arbeid i Kristiansand kommune.

Formålet med dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er å bidra til at innbyggerne i Kristiansand kommune får gode boligsosiale tjenester som er tilpasset deres behov og i tråd med gjeldende lovverk.

Prosjektet har følgende problemstillinger:

- I hvilken grad vedlikeholdes og forvaltes den kommunale boligmassen på en måte som bidrar til at verdien av boligmassen opprettholdes?
- I hvilken grad fungerer kommunens vurdering av behov og tildeling av kommunale boliger på en tilfredsstillende måte?
- I hvilken grad er kommunens boligsosiale arbeid preget av brukerorientering og brukermedvirkning?
- I hvilken grad fungerer kommunale gjennomgangsboliger som midlertidige løsninger på veien mot å etablere seg i det private leiemarkedet eller kjøper egen bolig?

Rapport til kontrollutvalget forventes i løpet av sommeren 2021.

8.4 Eierskapskontroll

Eierskapskontroll er en av de lovpålagte oppgavene til kontrollutvalget og er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene underlegges demokratisk styring og kontroll.

I kommuneloven § 23-4 står dette om eierskapskontroll:

«Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

Plan for eierskapskontroll for inneværende valgperiode ble lagt frem for kontrollutvalget i møte 18.06.20 sak 33/20. Planen ble godkjent av bystyret i møte den 14.10.20 sak 158/20.

Kontrollutvalget har fullmakt til å prioritere hvilke selskaper som skal kontrolleres. I planen ligger følgende selskaper til prioritering:

Eierskapskontroll

- Kristiansand Næringssselskap AS (*Under arbeid*)
- Avfall Sør AS
- Kilden Teater og Konserthus for Sørlandet IKS
- Vest-Agder Museet IKS

Eierskapskontroll Kristiansand Næringssselskap AS (KNAS)

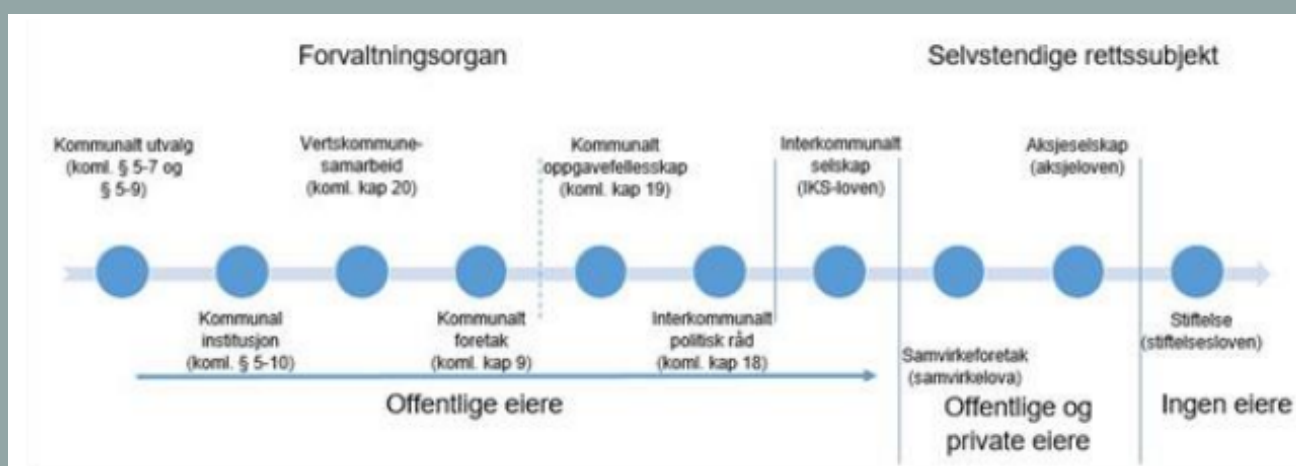
Kontrollutvalget godkjente i møte 17.09.20 sak 50/20 prosjektplan for eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon i Kristiansand Næringssselskap AS.

Prosjektet tar for seg en rekke problemstillinger som knytter seg til både eierstyring og utøvelse av virksomheten. Men overordnet forsøker revisjonen å finne svar på om selskapets virksomhet utøves i samsvar med lovkrav, anbefalinger fra KS og innenfor de rammer som er vedtatt av eier.

Rapport til kontrollutvalget forventes i løpet av våren 2021.

Videre har kontrollutvalget i møte 12.11.20 sak 64/20 fått en orientering om kommunens eierskap-politikk og eierstyring.

Norske kommuner har stor grad av frihet til å organisere tjenestene sine, nedenfor vises mulige organisasjons- og eierformer for kommunal virksomhet

8.5 Øvrige saker

Kontrollutvalget har i tillegg til tidligere nevnte saker behandlet følgende saker

Saker som behandles i hvert møte:

- Godkjenning av møteinnkalling
- Godkjenning av protokoll fra sist møte
- Orientering fra revisjonen i møte
- Referatsaker i møte
- Eventuelt i møte

Andre saker som har blitt behandlet:

- Samhandling med politisk- og administrativledelse - forventninger og samarbeid
- Oppfølging - Øvre Slettheia barnehage
- Kommunens ansvar for å ivareta kommunale bygg
- Forvaltningsrevisjonsrapport - Samfunnssikkerhet og beredskap (Songdalen)
- Forvaltningsrevisjonsrapport - Dispensasjoner fra plan og bygningsloven (Søgne)
- Oppfølging av tilsyn med kommunal helse- og omsorgstjeneste – Prestehøia
- Årsoversikt over økonomiske misligheter som er innberettet til kontrollutvalget
- Revisors egenvurdering av uavhengighet 2020
- Årsrapport og årsregnskap 2019 fra kommunene i Kristiansands regionen
- Kalender for samordning av statlige tilsyn med Kristiansand kommune
- Årsmelding 2019 for kontrollutvalgene i Kristiansand, Søgne og Songdalen
- Engasjementbrev Agder Kommunerevisjon IKS
- Oppfølging av tilsynssak - Barneverntjenesten for Kristiansandsregionen
- Kontrollutvalgets uttalelse til kommunens årsregnskaper
- Orientering om økonomisk situasjon pr. 1. og 2. tertial
- Oppfølging - Status for utbygging av Odderøya renseanlegg
- Orientering om utfordringer knyttet til kommunale boliger
- Budsjett for kommunens kontrollaktivitet for 2021 Kristiansand kommune
- Prosedyre for håndtering av mulige straffbare forhold begått av ansatte
- Orientering vedrørende felles smittevernrutine i bofellesskap - habilitering voksne
- Orientering om kommunens arbeid med informasjonssikkerhet og personvern
- Orientering – kommunedirektørens forslag til budsjett for 2021
- Sak vedrørende publisering av kontrollutvalgets sakspapirer og muligheten for å livestreame møtene
- Restanselist for kontrollutvalgets saker pr. 01.12.20
- Kontrollutvalgets møte- og arbeidsplan for 2021

Korona-situasjonen

Den nye situasjonen med korona-pandemien har fått dramatiske konsekvenser for den enkelte, for næringslivet, for samfunnet og for offentlig sektor. Situasjonen setter den kommunale beredskapsapparatet på en alvorlig prøve, og den påvirker det kommunale tjenestetilbudet, organiseringen av arbeidet, og kommunens økonomi.

Situasjonen tilsier at kontrollutvalget i denne ekstraordinære situasjonen bør vurdere å endre fokus fra den normale bak overskuende tilnærmingen til et mer «her og nå» fokus.

Kontrollutvalget har invitert kommunedirektøren for å gi en muntlig redegjørelse for status i Kristiansand kommune, i tillegg til å få belyst hvilke tiltak som er iverksatt og hvilke konsekvenser dette får for kommunens drift (også økonomiske konsekvenser). Følgende temaer har utvalget fått informasjon om:

- Håndtering av pandemien – Hvordan har kommunen håndtert situasjonen med pandemien?
- Hva har fungert bra? Hva har fungert mindre bra? Hva kan læres?
- Kostnader med pandemien – Hva vil den nye inntekts- og kostnadssituasjonen være for kommunen fremover?
- Effektivisering og forbedring – Hvordan skal kommunene opprettholde et godt tjenestetilbud under nye og krevende økonomiske rammebetingelser?

Varslingsaker

Kontrollutvalget har tidligere fått en generell orientering om varslingutvalgets arbeid og rutiner. I tillegg har kontrollutvalget fulgt opp kommunens håndtering av flere konkrete saker. Disse sakene er kompliserte og har krevd en del ressurser å følge opp, både fra revisjonen og sekretariatets side. Men også for kontrollutvalget som har måtte sette seg inn i et stort omfang dokumenter, for å kunne ha en formening om kommunens håndtering av sakene.

Det går frem av årsrapporten fra varslinggruppen at det totalt ble meldt inn 32 saker i 2020. Av disse gjenstår 2 saker hvor oppfølging fortsetter inn i det nye året. Det ble også overført en sak fra gamle Kristiansand fra 2019 som ble fullført saksbehandlet i 2020. Til sammenligning ble det i 2019 behandlet 51 saker (for gamle Kristiansand). Kontrollutvalget deler varslinggruppens bekymring for at det er kommet inn færre saker dette året sammenlignet med volumet i de tre gamle kommunene til sammen, og støtter at denne trenden må følges opp.

Kommunesammenslåingprosessen

Kontrollutvalgene i både Kristiansand Kommune, og de andre to kommunene som nå er slått sammen til nye Kristiansand har gjennom hele sammenslåingprosessen blidt holdt orientert om prosessen, og risikobildet som følge av dette. Kontrollutvalget er derfor kjent med at det er mange forhold som må på plass i en kommunesammenslåingprosess, og at det gjør noe med risikobildet og fare for svikt i internkontrollen.

Det går frem av sjekklisten som utarbeidet av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) som kontrollutvalget tidligere har fått forelagt, at kontrollutvalget i denne fasen bør vurdere å endre fokus fra den normale bak overskuende tilnærmingen til et mer «her og nå» fokus. Videre bør kontrollutvalget bidra til at fokuset på internkontroll, interkommunalt samarbeid, eierstyring mv. er på plass både i forhold til ny kommune, men også i «gammel kommune» inntil denne opphører. Kontrollutvalget har invitert kommunedirektøren blant annet for å orientere om fremdrift og eventuelle utfordringer rundt kommunesammenslåingprosessen, og da med særlig fokus på datasystemer og håndtering av mislighetssaker.

9. Konklusjon og avsluttende kommentar

Årsmeldingen legges med dette frem for bystyret. Ved å se møte- og arbeidsplan og årsmelding i sammenheng, kan bystyret se om de vedtatte oppgaver og målsettinger for kontrollutvalget er eller blir fulgt opp.

Kort oppsummering av året:

- Kontrollutvalgets aktivitet har stort sett vært lik foregående år, og fokuset fra media og innbyggere har over tid vært økende.
- Kontrollutvalgets virksomhet har i 2020 blitt lite påvirket av korona-pandemien, bortsett fra at kontrollutvalget har avholdt flere digitale møter gjennom hele 2020.
- Kristiansand kommune har i 2020 deltatt i et regionalt pilotprosjekt hvor Statsforvalteren har blitt invitert inn i gjennomføringen av risiko- og vesentlighetsvurderinger.
- Vedtatt plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll - følges løpende opp.
- Kontrollutvalget har vedtatt at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon med tema Boligsosialt arbeid i Kristiansand
- Kontrollutvalget har vedtatt at det skal gjennomføres eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon i Kristiansand Næringssselskap AS.
- Kontrollutvalget har stort sett utført og fulgt opp sine oppgaver i tråd med vedtatt møte- og arbeidsplan, i tillegg til at en rekke saker har kommet til underveis i året.
- Kontrollutvalget håper at utvalgets arbeid har bidratt til en velfungerende egenkontroll i kommunen, og at det igjen har bidratt til å styrke innbyggerens tillitt og sikre en mest mulig effektiv og riktig bruk av ressursene.

Kristiansand, 18. mars 2021

Pål Harv
Kontrollutvalgsleder

Alexander Etsy Jensen
Nestleder VETAKS IKS

VETAKS

VESTFOLD, TELEMARK OG AGDER
KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

[VETAKS.NO](https://vetaks.no)